

ผลการดำเนินงานวิจัย

โครงการศึกษา “การติดตามประมวผลการดำเนินโครงการสวัสดิการหนังสือ 3 เล่ม”

ในการดำเนินงานวิจัยโครงการศึกษา “การติดตามประมวผลการดำเนินโครงการสวัสดิการหนังสือ 3 เล่ม” เพื่อส่งเสริมการอ่านและพัฒนาการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัยในรูปแบบของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย (อายุ 0 - 6 ปี) ซึ่งในส่วนนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมและเก็บบันทึกแบบสอบถามการประเมินความเปลี่ยนแปลงภายหลังจากการได้รับหนังสือ โดยจะแบ่งส่วนของการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือ

ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 0-6 ปี ในครอบครัวที่ได้รับสวัสดิการหนังสือ 3 เล่ม ใน 4 ภูมิภาค 9 จังหวัดของประเทศไทย ได้แก่ (1) ภาคเหนือ 3 จังหวัด คือ จังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงใหม่ และ จังหวัดลำปาง (2) ภาคอีสาน 3 จังหวัด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดเลย และ จังหวัดสุรินทร์ (3) ภาคกลาง 1 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร และ (4) ภาคใต้ 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และ จังหวัดยะลา มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 642 ครอบครัว พบว่า พื้นที่ที่ได้รับสวัสดิการหนังสือ 3 เล่มมากที่สุด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 1.4 รองลงมาคือ จังหวัดลำปาง จำนวน 124 ครอบครัว (ร้อยละ 19.3) จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 99 ครอบครัว (ร้อยละ 15.4) กรุงเทพมหานคร จำนวน 87 ครอบครัว (ร้อยละ 13.6) จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 51 ครอบครัว (ร้อยละ 7.9) จังหวัดยะลา จำนวน 48 ครอบครัว (ร้อยละ 7.5) จังหวัดพะเยา จำนวน 16 ครอบครัว (ร้อยละ 2.5) จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 9 ครอบครัว (ร้อยละ 1.4) และ จังหวัดเลย จำนวน 8 ครอบครัว (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

และเมื่อพิจารณาถึงผู้ตอบแบบสอบถาม หรือ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย พบว่า ในพื้นที่ดำเนินการวิจัยทั้ง 9 จังหวัด ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแม่ จำนวน 424 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 รองลงมาคือ ปู่ย่า ตายาย จำนวน 123 คน (ร้อยละ 19.2) พ่อ จำนวน 51 คน (ร้อยละ 7.9) ครู/ผู้ดูแล/พี่เลี้ยง จำนวน 18 คน (ร้อยละ 2.8) ลุง ป้า น้า อา จำนวน 13 คน (ร้อยละ 2.0) พี่ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 1.2) และ ญาติ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.3) ตามลำดับ ทั้งนี้ยังมีผู้ที่ไม่ประสงค์ให้ข้อมูลหรือไม่ตอบ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงพื้นที่ดำเนินการวิจัยโครงการสวัสดิการหนังสือ 3 เล่ม

จังหวัด/โครงการ	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
ธนาคารหนังสือเพื่อเด็กปฐมวัย (จังหวัดร้อยเอ็ด)	9	1.4
นิทานปิ่นสุข (จังหวัดเชียงใหม่)	200	31.2
พลังอ่าน 3 ดี เมืองธมมา (จังหวัดลำปาง)	124	19.3
ลูกเหริยอ่านยกกำลังสุขฯ (จังหวัดยะลา)	48	7.5
สำนักข่าวเด็กและเยาวชน (จังหวัดพะเยา)	16	2.5
หนูน้อยรักการอ่านฯ (จังหวัดนครศรีธรรมราช)	51	7.9
อ่านดีจังเลย (จังหวัดเลย)	8	1.2
อ่านบ้าน บ้านฯ (กรุงเทพฯ)	87	13.6
อ่านอร้อยจัง มีพลัง สุขภาพดี (จังหวัดสุรินทร์)	99	15.4
รวม	642	100.0

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พ่อ	51	7.9
แม่	424	66.0
ปู่ย่า ตายาย	123	19.2
ครู/ผู้ดูแล/พี่เลี้ยง	18	2.8
ลุง ป้า น้า อา	13	2.0
พี่	8	1.2
ญาติ	2	0.3

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล/ไม่ตอบ	3	0.5
รวม	642	100.0

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษามัธยมศึกษามากที่สุด จำนวน 39 คนคิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาคือ ประถมศึกษา จำนวน 154 คน (ร้อยละ 24.0) ปริญญาตรี จำนวน 88 คน (ร้อยละ 13.7) ปวส./อนุปริญญา จำนวน 16 คน (ร้อยละ 2.5) ปวช./ประกาศนียบัตร จำนวน 11 คน (ร้อยละ 1.7) ไม่ได้เรียน จำนวน 12 คน (ร้อยละ 1.9) สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 0.9) ต่ำกว่า ประถมศึกษา จำนวน 4 คน (ร้อยละ 0.6) ตามลำดับ และยังพบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล หรือไม่ตอบ จำนวน 42 คน (ร้อยละ 6.5) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	12	1.9
ประถมศึกษา	154	24.0
มัธยมศึกษา	309	48.1
ปริญญาตรี	88	13.7
สูงกว่าปริญญาตรี	6	0.9
ปวช./ประกาศนียบัตร	11	1.7
ปวส./อนุปริญญา	16	2.5
ต่ำกว่าประถมศึกษา	4	0.6
ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล/ไม่ตอบ	42	6.5
รวม	642	100.0

โดยในกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 642 คน พบว่า โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป (อาทิเช่น รับจ้างทั่วไปรายวัน รับจ้างก่อสร้าง รับจ้างเลี้ยงเด็ก รับจ้างทาสีบ้าน) มากที่สุดเป็น อันดับแรก จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือ ประกอบอาชีพธุรกิจ

ส่วนตัว หรืองานบริการ (อาทิเช่น ร้านขายของชำ ร้านซ่อมมอเตอร์ไซค์ ค้าขาย/หาบเร่/แผงลอย ร้านเสริมสวย ร้านซักรีด มอเตอร์ไซค์รับจ้าง เป็นต้น) จำนวน 134 คน (ร้อยละ 20.9) เกษตรกรรม/ประมง/ปศุสัตว์ จำนวน 61 คน (ร้อยละ 9.5) ลูกจ้างบริษัทเอกชน โรงงาน โรงแรม ห้างร้าน จำนวน 44 คน (ร้อยละ 6.9) ลูกจ้างหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 25 คน (ร้อยละ 3.9) รัฐบาล/พนักงานหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 3.6) ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา ในสัดส่วนที่เท่ากัน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 0.9) และยังพบกลุ่มอาชีพหมอ/พยาบาล/พนักงานโรงพยาบาล ในสัดส่วนที่น้อยที่สุด จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.5) ทั้งนี้ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลพบว่ามีผู้ว่างงานมากถึง 94 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 รวมถึงกลุ่มผู้ที่ไม่ประสงค์ให้ข้อมูลหรือไม่ตอบ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลการประกอบอาชีพของผู้ให้ข้อมูล

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	12	1.9
เกษตรกรรม/ประมง/ปศุสัตว์	61	9.5
ธุรกิจส่วนตัว/งานบริการ (เช่น ร้านขายของชำ ร้านซ่อมมอเตอร์ไซค์ ค้าขาย/หาบเร่/แผงลอย ร้านเสริมสวย ร้านซักรีด มอเตอร์ไซค์รับจ้าง เป็นต้น)	134	20.9
รัฐบาล/พนักงานหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	23	3.6
ลูกจ้างหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	25	3.9
ลูกจ้าง บ.เอกชน โรงงาน โรงแรม ห้างร้าน	44	6.9
รับจ้างทั่วไป	195	30.4
ครู/อาจารย์	6	0.9
นักเรียน/นักศึกษา	6	0.9
หมอ/พยาบาล/พนักงานโรงพยาบาล	3	0.5
ว่างงาน (เช่น แม่บ้าน พ่อบ้าน ข้าราชการเกษียณ)	94	14.6
ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล/ไม่ตอบ	39	6.1
รวม	642	100.0

จากการศึกษาจำนวนเด็กที่มีอายุ 0-6 ปีในครอบครัว พบว่า ในครอบครัวพบเด็กที่มีอายุ 0-6 ปี จำนวน 1 คน มากที่สุด โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 466 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 72.6 รองลงมาพบเด็กที่มีอายุ 0-6 ปี จำนวน 2 คน จำนวน 147 ครอบครัว (ร้อยละ 22.9) เด็กที่มีอายุ 0-6 ปี จำนวน 3 คน จำนวน 10 ครอบครัว (ร้อยละ 1.6) จำนวน 4 คน จำนวน 2 ครอบครัว (ร้อยละ 0.3) และจำนวน 5 คน ใน 1 ครอบครัว (ร้อยละ 0.2) ตามลำดับ และมีผู้ที่ไม่ประสงค์ให้ข้อมูลหรือไม่ตอบ จำนวน 16 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 2.6 ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลจำนวนเด็กที่มีอายุ 0-6 ปี ในครอบครัว

จำนวนเด็กที่มีอายุ 0-6 ปี	จำนวน (ครอบครัว)	ร้อยละ
จำนวน 1 คน	466	72.6
จำนวน 2 คน	147	22.9
จำนวน 3 คน	10	1.6
จำนวน 4 คน	2	0.3
จำนวน 5 คน	1	0.2
ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล/ไม่ตอบ	16	2.6
รวม	642	100.0

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือ

ในส่วนนี้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือก่อนและภายหลังได้รับหนังสือ และผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือของครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือก่อนและภายหลังได้รับหนังสือ

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมก่อนและหลังได้รับหนังสือโดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า ครอบครัวที่ได้รับสวัสดิการหนังสือ 3 เล่ม มีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือสูงขึ้น เมื่อเทียบกับก่อนได้รับหนังสือ ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กและผู้ปกครองมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือที่ดีขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือก่อนและหลังได้รับหนังสือ ด้วยค่าสถิติ t-test (ตอบสมมติฐานข้อ 2)

ระดับพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยของความต่าง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต่าง	t	P
พฤติกรรมก่อนได้รับหนังสือ	0.615	0.343	-0.310	0.324	-24.124	0.000
พฤติกรรมหลังได้รับหนังสือ	0.926	0.156				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือก่อนและหลังได้รับหนังสือ 3 เดือน ในรายข้อคำถาม พบว่า พฤติกรรมการใช้หนังสือก่อนและหลังได้รับหนังสือมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้ปกครองและเด็กมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหลังได้รับหนังสือ โดยมีการใช้หนังสือสูงขึ้นมากกว่าก่อนได้รับหนังสือ รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงด้านพัฒนาการของเด็กที่ดีขึ้น เช่น ความถี่ในการอ่านหนังสือของผู้ปกครอง หรือ ผู้ดูแลเด็กมากขึ้นเฉลี่ยถึง 0.91 หรือแม้แต่พฤติกรรมของเด็กที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น พฤติกรรมของเด็กขณะฟังผู้ปกครองอ่าน โดยมีการจ้องมองไปที่หนังสือขณะที่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลอ่านให้ฟังมากขึ้นเฉลี่ย 0.99 หรือมีการซักถามขณะที่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลอ่านให้ฟังมากขึ้นถึง 0.92 รวมถึงเด็กรู้จักส่วนประกอบของหนังสือมากขึ้นเฉลี่ย 0.91 และเกิดการทำกิจกรรมร่วมกันหลังการอ่านของครอบครัวและเด็ก (เช่น การพูดคุยถึงเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือ หรือการทำกิจกรรมอื่น ๆ ท้ายเล่มหนังสือ) มากขึ้นเฉลี่ย 0.91 นอกจากนี้ เด็กเกิดความเข้าใจในการป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากโควิด-19 เช่น รู้จักใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือทุกครั้งก่อนกินอาหาร ฯลฯ เป็นต้น มากขึ้นถึง 0.98 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมก่อนได้รับหนังสือและหลังได้รับหนังสือด้วยค่าสถิติ t-test รายข้อคำถาม (ตอบสมมติฐานข้อ 2)

พฤติกรรมการใช้หนังสือ	ค่าเฉลี่ย		S.D		ค่าเฉลี่ยของ ความต่าง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต่าง	t	P
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง				
1. พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครอง อ่านหนังสือให้ ลูกฟังทุกวัน	0.45	0.91	0.50	0.28	-0.463	0.508	-22.82	0.00
2. ลูกจ้องมองไปที่หนังสือขณะที่พ่อแม่อ่าน ให้ฟัง (สำหรับเด็ก 7-8 เดือนขึ้นไป)	0.68	0.99	0.466	0.072	-0.311	0.463	-16.15	0.00
3. ลูกสนใจฟังนิทานได้นานอย่างน้อย 5 นาที (สำหรับเด็ก 2 ปี 6 เดือนขึ้นไป)	0.67	0.97	0.47	0.176	-0.295	0.467	-15.42	0.00
4. ลูกเป็นคนเลือกหนังสือมาให้อ่าน	0.55	0.91	0.497	0.286	-0.356	0.512	-17.42	0.00
5. ลูกช่างซักถามขณะอ่านนิทานให้ฟัง	0.61	0.92	0.488	0.277	-0.304	0.471	-16.15	0.00
6. ลูกรู้จักส่วนประกอบของหนังสือ	0.59	0.91	0.493	0.293	-0.319	0.475	-15.28	0.00
- รู้จักปกหน้า ปกหลัง	0.54	0.87	0.499	0.333	-0.337	0.480	-17.45	0.00
- รู้จักเปิดหนังสือจากขวาไปซ้าย (สำหรับ เด็ก 1 ปี 6 เดือนขึ้นไป)	0.62	0.91	0.485	0.288	-0.286	0.459	-15.44	0.00
- รู้จักถือหนังสือถูกทิศทาง ไม่ตีลังกา	0.61	0.91	0.489	0.288	-0.301	0.463	-16.18	0.00

พฤติกรรมการใช้หนังสือ	ค่าเฉลี่ย		S.D		ค่าเฉลี่ยของ ความต่าง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต่าง	t	P
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง				
7. เด็กและครอบครัวเข้าใจในการป้องกัน ตนให้รอดพ้นจากโควิด-19 เช่น รู้จักใส่ หน้ากากอนามัย ล้างมือทุกครั้งก่อนกิน อาหาร ฯลฯ	0.84	0.98	0.371	0.143	-0.144	0.360	-9.99	0.00
8. ครอบครัวทำกิจกรรมหลังการอ่านกับ เด็ก พูดคุยถึงเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือ ทำ กิจกรรมท้ายเล่มด้วยกัน	0.63	0.91	0.483	0.281	-0.282	0.523	-13.47	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือของครอบครัว (สมมติฐานข้อ 1)

ผลการดำเนินงานวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้หนังสือของครอบครัวและเด็กมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา การประกอบอาชีพของผู้ปกครองหรือผู้ดูแล โดยผู้ปกครองหรือผู้ดูแลที่มีระดับศึกษา หรือการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้หนังสือแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ระดับการศึกษาและการประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้หนังสือของครอบครัว ดังแสดงในตารางที่ 8 และ 9

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้หนังสือกับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	0.769	7	0.110	2.526	0.014
ภายในกลุ่ม	25.752	592	0.043		
รวม	26.521	599			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้หนังสือกับการประกอบอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม (สมมติฐานข้อ 1)

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	1.568	11	0.143	3.344	0.000
ภายในกลุ่ม	26.857	630	0.043		
รวม	28.452	641			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 และ 9 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ซึ่งผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี มีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือแตกต่างกับผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ที่จบการศึกษาระดับ ปวส./อนุปริญญา มีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้หนังสือแตกต่างกับผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปริญญาตรี ปวช./ประกาศนียบัตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้หนังสือสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รวมถึงผู้ที่จบการศึกษาระดับ ปวส./อนุปริญญา มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้หนังสือสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปริญญาตรีและ ปวช. หรือประกาศนียบัตร ดังแสดงในตารางที่ 10

นอกจากนี้ ยังทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ของการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ประมง/ปศุสัตว์ ธุรกิจส่วนตัว/งานบริการ รับราชการ/พนักงานหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างบริษัทเอกชน โรงงาน โรงแรม ห้างร้าน รับจ้างทั่วไป ครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา ผู้ที่ว่างงาน มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้หนังสือแตกต่างกับผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ รวมถึงลูกจ้างหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงการพฤติกรรมการใช้หนังสือแตกต่างกับผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือ ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ประมง/ปศุสัตว์ ธุรกิจส่วนตัว/งานบริการ รับราชการ/พนักงานหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างบริษัทเอกชน โรงงาน โรงแรม ห้างร้าน รับจ้างทั่วไป ครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา รวมถึงกลุ่มผู้ที่ว่างงาน มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้หนังสือสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และนอกจากนี้ กลุ่มที่ประกอบอาชีพลูกจ้างหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้หนังสือสูงกว่ากลุ่มผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ประกอบอาชีพหมอ/พยาบาล/พนักงานโรงพยาบาล มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้หนังสือที่ไม่แตกต่างจากกลุ่มผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 10 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการศึกษา ด้วยวิธีการ LSD (one way annova ตรวจสอบความสัมพันธ์ตัวแปรดูว่าแต่ละคูมีความแตกต่างกันหรือไม่) การใช้หนังสือกับระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ไม่ได้เรียน	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	ปวช./ประกาศนียบัตร	ปวส./อนุปริญญา	อื่น ๆ
		0.7927	0.7308	0.7745	0.790	0.9109	0.7074	0.9060	0.6886
ไม่ได้เรียน	0.7927	-	0.06193	0.01825	0.00243	0.11815	0.08527	0.11326	0.10407
ประถมศึกษา	0.7308		-	0.04368*	0.05950*	0.18008*	0.02334	0.17519*	0.04214
มัธยมศึกษา	0.7745			-	0.01582	0.13640	0.06702	0.13150*	0.08582
ปริญญาตรี	0.7903				-	0.12058	0.08284	0.11569*	0.10164
สูงกว่าปริญญาตรี	0.9109					-	0.20342	0.00489	0.22222
ปวช./ประกาศนียบัตร	0.7074						-	0.19853*	0.01880
ปวส./อนุปริญญา	0.9060							-	0.21733
อื่น ๆ	0.6886								-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการประกอบอาชีพ ด้วยวิธีการ LSD

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	เกษตรกร/ประมง/ปศุสัตว์	ธุรกิจส่วนตัว/งานบริการ	รับราชการ/พนักงานหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	ลูกจ้างหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	ลูกจ้าง บ.เอกชน โรงงาน โรงแรม ห้างร้าน	รับจ้างทั่วไป	ครู/อาจารย์	นักเรียน/นักศึกษา	หมอ/พยาบาล/พนักงานโรงพยาบาล	ว่างงาน	ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล
		0.5776	0.8561	0.7756	0.8137	0.8382	0.7474	0.7399	0.9167	0.9364	0.7290	0.7699	0.7547
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	0.5776	-	0.27853*	0.19805*	0.23615*	0.26065*	0.16982*	0.16238*	0.33911*	0.35881*	0.15140	0.19232*	0.17712*
เกษตรกร/ประมง/ปศุสัตว์	0.8561		-	0.08049*	0.04239	0.01788	0.10871*	0.11615*	0.06058	0.08027	0.12713	0.08622*	0.10142*
ธุรกิจส่วนตัว/งานบริการ	0.7756			-	0.03810	0.06260	0.02823	0.03567	0.14106	0.16076	0.04665	0.00573	0.02093
รับราชการ/พนักงานหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	0.8137				-	0.02451	0.06632	0.07377	0.10296	0.12266	0.08475	0.04383	0.05903
ลูกจ้างหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	0.8382					-	0.09083	0.09827*	0.07846	0.09816	0.10925	0.06833	0.08353

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	เกษตรกรรม/ประมง/ปศุสัตว์	ธุรกิจส่วนตัว/งานบริการ	รับราชการ/พนักงานหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	ลูกจ้างหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	ลูกจ้าง บ. เอกชน โรงงาน โรงแรม ห้างร้าน	รับจ้างทั่วไป	ครู/อาจารย์	นักเรียน/นักศึกษา	หมอ/พยาบาล/พนักงานโรงพยาบาล	ว่างงาน	ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล
		0.5776	0.8561	0.7756	0.8137	0.8382	0.7474	0.7399	0.9167	0.9364	0.7290	0.7699	0.7547
ลูกจ้าง บ. เอกชน โรงงาน โรงแรม ห้างร้าน	0.7474						-	0.00744	0.16929	0.18899*	0.01842	0.02250	0.00730
รับจ้างทั่วไป	0.7399							-	0.17673*	0.19643*	0.01098	0.02994	0.01474
ครู/อาจารย์	0.9167								-	0.01970	0.18771	0.14679	0.16199
นักเรียน/นักศึกษา	0.9364									-	0.20741	0.16649	0.18169*
หมอ/พยาบาล/พนักงานโรงพยาบาล	0.7290										-	0.04092	0.02572
ว่างงาน	0.7699											-	0.01520
ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล	0.7547												-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในขณะที่การมีจำนวนเด็กที่มีอายุ 0-6 ปี ในครอบครัวนั้น ไม่ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การใช้หนังสือของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การมีจำนวนเด็กที่มีอายุ 0-6 ปี ในครอบครัวที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้หนังสือของครอบครัวที่ต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้หนังสือกับจำนวนเด็กที่มีอายุ 0-6 ปี ในครอบครัว (สมมติฐาน)

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	0.428	6	0.071	1.600	0.145
ภายในกลุ่ม	27.696	621	0.045		
รวม	28.124	627			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กที่สังเกตเห็นอย่างชัดเจนหลังจากการอ่านหนังสือให้ฟังของผู้ปกครองหรือผู้ดูแล พบว่า ส่วนใหญ่เด็กมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ซึ่งเด็กมีพัฒนาการดีขึ้น มีความสนใจหนังสือมากขึ้น (รวมถึงรูปภาพ ตัวการ์ตูนในหนังสือ) มีความตั้งใจ และมีสมาธิมากขึ้นสูงสุดถึงร้อยละ 30.4 รองลงมาคือ เด็กช่างสังเกต ช่างสงสัย ชักถามมากขึ้น มีจินตนาการ และรู้จักนำศัพท์ที่มีในหนังสือมาใช้ในการสนทนา รวมถึงเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวละครในหนังสือ ร้อยละ 15.7 เด็กมีความสุขสนุกสนาน ร่าเริง และมีความสุขกับการฟังและอ่านหนังสือมากขึ้น ร้อยละ 4.2 และเด็กนำเรื่องที่อ่านและฟังไปเล่าต่อให้คนอื่น ๆ รวมถึงนำสิ่งที่ได้จากการฟังไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 3.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของเด็กที่เปลี่ยนแปลงจากการอ่านหนังสือให้ฟัง (ข้อ 9 ในแบบสอบถาม)

พฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เด็กมีพัฒนาการดีขึ้น มีความสนใจหนังสือมากขึ้น (รูปภาพ ตัวการ์ตูนในหนังสือ) มีความตั้งใจ และมีสมาธิมากขึ้น	195	30.4
เด็กช่างสังเกต ช่างสงสัย ชักถามมากขึ้น มีจินตนาการ และรู้จักนำศัพท์ที่มีในหนังสือมาใช้ในการสนทนา รวมถึงเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวละครในหนังสือ	101	15.7

พฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เด็กมีความสนุกสนาน ร่าเริง และมีความสุขกับการฟังและอ่านหนังสือมากขึ้น	27	4.2
เด็กนำเรื่องที่อ่านและฟังไปเล่าต่อให้คนอื่น ๆ รวมถึงนำสิ่งที่ได้จากการฟังไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	19	3.0
อื่น ๆ	27	4.2
ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล/ไม่ตอบ	273	42.5
รวม	642	100.0

อย่างไรก็ตาม การอ่านก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญของกระบวนการศึกษาเรียนรู้และการพัฒนาเด็กที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งถือเป็นการสร้างจินตนาการและเป็นการสร้างทักษะการเรียนรู้ที่มั่นคงและยั่งยืน รวมถึงการอ่านยังเป็นการวางรากฐานกระบวนการเรียนรู้ให้แก่เด็ก อีกทั้งการอ่านหนังสือยังก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อชีวิตของเด็ก เช่น เกิดสายสัมพันธ์พิเศษระหว่างการทำกิจกรรมกันภายในครอบครัว เกิดการพัฒนาทักษะทางด้านภาษา เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในเรื่องของการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง เรียนรู้ในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือแม้กระทั่งในเรื่องของการเพิ่มสมาธิและการมีวินัย ทำให้เด็กนั่ง และมีความอดทนมากขึ้น เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการบ่มเพาะนิสัยรักการอ่านตลอดชีวิตให้กับเด็ก นอกจากนี้การอ่านยังกระตุ้นสมองให้เด็กรู้จักคิดและเรียนรู้ รู้จักตั้งคำถามระหว่างการอ่าน รวมถึงสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอีกด้วย